

Vlaamse overheid

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van het levend houtig erfgoed in Vlaanderen – 1ste fase – deel Limburg

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 en 4 december 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 16 juni 2009 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen levend houtig erfgoed in Limburg;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door het agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Limburg op datum van 15 april 2010, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op de adviezen van 27 mei 2010 en 3 juni 2010 van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen ,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

1° Wegens de artistieke, historische, natuurwetenschappelijke, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

solitaire groep van twee zuilvormige zomereiken (*Quercus robur* "Fastigiata"), gelegen te

Bilzen (Munsterbilzen), Leroyplein ZN;

bekend ten kadaster:

Bilzen, 3e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 730G/DEEL, 740B/DEEL, 786G/DEEL, 786L/DEEL.

2° Wegens de artistieke, esthetische, historische, natuurwetenschappelijke, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

solitaire *Ulmus x hollandia*, gelegen te

Hasselt (Hasselt), Badderijstraat ZN;

bekend ten kadaster:

Hasselt, 1e afdeling, sectie H, perceelnummer(s) 1B6/DEEL, 98A/DEEL.

3° Wegens de artistieke, esthetische, historische, natuurwetenschappelijke, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

zomereik (*Quercus robur*) de lievehereboom, gelegen te

Kortesseem (Kortesseem), Vinckenroyestraat ZN;

bekend ten kadaster:

Kortesseem, 1e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 175B/DEEL, 261C/DEEL, 262F/DEEL.

4° Wegens de artistieke, esthetische, historische, natuurwetenschappelijke, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

collectiehoogstamboomgaard, gelegen te

Diepenbeek (Diepenbeek), Keizelstraat ZN;

bekend ten kadaster:

Diepenbeek, 3e afdeling, sectie H, perceelnummer(s) 94E2/DEEL.

5° Wegens de artistieke, esthetische, historische, natuurwetenschappelijke, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

éénstijlige meidoornhaag (*Crateagus monogyna* Jacq) aan de zevensprong "Aan de Ling", gelegen te

Voeren ('s Gravenvoeren), Hoeneveldje ;

bekend ten kadaster:

Voeren, 6e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 728/DEEL.

6° Wegens de natuurwetenschappelijke waarde:

- als monument:

fladderriepen (*Ulmus laevis* Pallas), gelegen te

Heers (Rukkelingen-Loon), ;

bekend ten kadaster:

Heers, 12e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 207G/DEEL, 209B/DEEL, 224C/DEEL, 25B/DEEL, 32K/DEEL, 32L/DEEL, 52T/DEEL.

7° Wegens de artistieke, esthetische, natuurwetenschappelijke, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

gewone es (*Fraxinus excelsior* L.), gelegen te

Voeren (Remersdaal), Hagelstein ;

bekend ten kadaster:

Voeren, 3e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 443B/DEEL, 444K/DEEL.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1. Solitaire groep van twee *Quercus robur* 'Fastigiata' te Bilzen (Munsterbilzen)

Artistieke (esthetische) waarde : Deeluitmakend van een park in landschappelijke stijl en aangeplant als blikvanger in het grasveld voor het kasteel Edelhof is deze solitaire groep van twee zuilvormige zomereiken uitgegroeid tot de belangrijkste monumentale en beeldbepalende bomengroep in het centrum van Munsterbilzen, mede door de zeer brede kroon als gevolg van afstaande takken vanaf de boomvoet.

Wetenschappelijke (natuurwetenschappelijke) waarde: Deze zuilvormige zomereik is een typische parkboom. De bomen hebben een respectabele leeftijd, van +/-150 jaar en ze vertonen geen gebreken. Doordat ze als solitaire groep zijn aangeplant hebben zij een representatieve habitus kunnen ontwikkelen.

Historische, volkskundige en sociaal-culturele waarde :

De bomengroep maakt deel uit van het park in landschappelijke stijl van het kasteel Edelhof.

Het domein ligt tegenover de abdij, in het centrum van Munsterbilzen. Het is ontstaan als een 19de eeuwse creatie van een sober landhuis in classicistische stijl met aanhorigheden en een park in landschappelijke stijl dat zich voornamelijk ten noorden van het landhuis uitstrekt.

2. De solitaire *Ulmus x hollandia* te Hasselt :

Artistieke (esthetische) waarde :

Mooie, monumentale en beeldbepalende *Ulmus x hollandia* in het centrum van Hasselt. Vermoedelijk aangeplant rond 1890 bij de bouw van een keramiekenfabriek.

Wetenschappelijke (natuurwetenschappelijke) waarde : Deze *Ulmus x hollandia* is het grootste exemplaar van ons land. Met zijn omvang van 463cm en een hoogte van 26m is hij de grootste en dikste van ons land. Hij is één van de laatste exemplaren van deze soort in deze regio.

Historische, volkskundige en sociaal-culturele waarde : tekst

Ooit was de olm een algemeen voorkomende boomsoort maar door een schimmelaantasting verdwenen nagenoeg alle olmen uit ons landschap. Jarenlang werd er geprobeerd om zogenaamd resistente klonen op de markt te brengen maar zonder veel succes. Deze *Ulmus x hollandia* is één van de weinige die overgebleven zijn.

3. Zomereik (Quercus robur), de Lievehereboom te Kortesseem en openbaar domein Vinckenroyestraat (deel) :

Artistieke (esthetische) waarde :

Als één van de oudste bomen van België (volgens de overlevering zou deze Zomereik geplant zijn omstreeks 800), op de hoek van de Vinckenroyestraat en de Lieveherestraat is deze boom een belangrijke baken in het omringende agrarisch landschap.

Wetenschappelijke (natuurwetenschappelijke) waarde :

Gezien zijn hoge leeftijd is deze Zomereik bijna zeker autochtoon genetisch plantmateriaal.

Historische , volkskundige en sociaal-culturele waarde :

De boom groeit op de scheiding van de vroegere Loonse heerlijkheden Kortesseem en Wellen, op het kruispunt van de huidige Vinckenroyestraat en Lievehereboomstraat. Uit oude geschriften blijkt dat er in de vorige eeuw een Mariabeeld in de boom hing. Historici menen dat toen op de zgn kruisdagen de processie niet meer naar de kapel van Printhagen trok, deze eerbiedwaardige boom als nieuwe bestemming werd uitverkoren. Het mariabeeld werd toen door een kruisbeeld vervangen.

In de 18de eeuw was deze boom tevens een verzamelplaats voor de bokkenrijders. Men vermoedt dat deze boom tijdens zijn jeugd meermaals geknot werd omdat de hoogte van de stam niet in verhouding stond.

4. De collectiehoogstamboomgaard te Diepenbeek

Artistieke (esthetische) waarde :

De boomgaard is beeldbepalend voor de ruime omgeving door zijn omvang, beslotenheid, gaafheid en traditionele aanleg (dwz omgeven door een meidoornhaag). Representatieve groeivorm en vaktechnische snoei.

Wetenschappelijke (natuurwetenschappelijke) waarde :

De boomgaard fungeert als genenreservoir. Het betreft een collectie van meer dan 3000 verschillende fruitsoorten, -rassen en -variëteiten waarvan er meerdere nog enkel in deze collectie terug te vinden zijn. Bijgevolg is het een dendrologisch belangrijke boomgaard.

Historische , volkskundige en sociaal-culturele waarde : Naast instandhouding van oude, praktisch verdwenen soorten, rassen van variëteiten ligt de historische waarde in de instandhouding van de traditionele en vakkundige manier van onderhouden en snoeien.

5. Geschoren en gelegde Eénstijlige meidoorn (Crateagus monogyna Jacq)haag te Voeren (' s Gravenvoeren) :

Artistieke (esthetische) waarde: Als één van de oudste weerhaag is zij representatief als traditionele leghaag in de regio.

Wetenschappelijke (natuurwetenschappelijke) waarde:

Door de hoge leeftijd van deze haag betreft het hoogst waarschijnlijk autochtoon genetisch materiaal.

Historische , volkskundige en sociaal-culturele waarde:

Het is één van de laatste restanten van een praktisch volledig verdwenen beheersvorm.

6. Fladderiepen (*Ulmus laevis* Pallas) te Heers (Rukkelingen-Loon) :

Wetenschappelijke (natuurwetenschappelijke) waarde:

Eén van de grootste autochtone fladderiepenpopulaties in Vlaanderen (genenreservoir), een zeer zeldzame soort.

De standplaats is typisch voor de soort namelijk in een ravijnbos op mergel, in het bronnengebied van de Herk.

7. Gewone es (*Fraxinus excelsior* L.) te Voeren (Remersdaal) :

Artistieke (esthetische) waarde

De knoten behoort zeker tot de oudste en dikste van de regio.

Wetenschappelijke (natuurwetenschappelijke) waarde

Door de hoge leeftijd van de knoten kunnen wij er vrijwel zeker van zijn dat het om autochtoon genetisch materiaal gaat.

Historische , volkskundige en sociaal-culturele waarde

De boom markeert een oude grens van twee percelen.

De boom is het resultaat van een oude beheersvorm, hij toont aan wat het resultaat kan zijn van een volgehouden periodiek knotbeheer.

Art.3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten , gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009(Belgisch Staatsblad 10 maart 1994 ,22 augustus 2006, 18 september 2009 en 11 januari 2010).

Brussel, 05 JUL 2010

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS